

Tilkendegivelse

meddelt den 5. september 2014

i faglig voldgiftssag, 2013.0131

FOA – Fag og Arbejde
(advokat Peter Nisbeth)

mod

KL
for
Gentofte Kommune
(advokat Jørgen Vinding)

Twisten

Sagen angår lønsammensætningen for pædagogmedhjælpere, der vender tilbage efter at have haft orlov til at tage pædagogisk assistentuddannelsen (PAU). Parternes uenighed drejer sig om, hvorvidt en medarbejder efter gennemført uddannelse vender tilbage til samme stilling, eller om medarbejderen må anses at have foretaget et stillingskift med den følge, at tidligere lokalt aftalte kvalifikations- og funktionstillæg ikke bevarer.

Påstande

Klager, FOA – Fag og Arbejde, herefter FOA, har nedlagt påstand om, at indklagede, Gentofte Kommune, skal anerkende, at lokalt aftalte kvalifikations- og funktionstillæg bevarer efter endt pædagogisk assistentuddannelse, med mindre der i forbindelse med den lokale aftale konkret er aftalt modregningsadgang, eller en funktion ikke længere udføres.

KL for Gentofte Kommune har nedlagt påstand om frifindelse.

KL for Gentofte Kommune har endvidere nedlagt selvstændig påstand om, at FOA skal anerkende, at ansættelse som pædagogisk assistent indebærer, at lokalt aftalt kvalifikations- og funktionstillæg i en stilling som pædagogmedhjælper som udgangspunkt ikke opretholdes, men skal forhandles på ny.

FOA har heroverfor nedlagt påstand om frifindelse.

Sagen blev forhandlet mundtligt den 5. september 2014 med højesteretsdommer Vibeke Rønne som opmand. Som sidedommere udpeget FOA fungerede konsulent i FOA Overenskomst Ann-Britt Olsen og konsulent i FOA Overenskomst Finn Grønmar og som sidedommere udpeget af KL fungerede konsulent Lars Ørskov, KL, og konsulent Jesper Lykke Christensen, KL.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af chefkonsulent Asbjørn Andersen, FOA Overenskomst, kontorchef Nanna Abildstrøm, KL, og forhandlingschef Per Jensen, Gentofte Kommune.

Regelgrundlag

Den pædagogiske grunduddannelse (PGU) var den første formelle uddannelse for pædagogmedhjælpere. Reglerne for denne uddannelse fremgår af bekendtgørelse nr. 851 af 24. september 1996 om den grundlæggende pædagogiske uddannelse til pædagogmedhjælper, dagplejer og omsorgsmedhjælper m.v. Ved bekendtgørelse nr. 565 af 19. juni 2008 blev uddannelsen ændret og skiftede samtidig navn til den pædagogiske assistentuddannelse (PAU).

Tjenestefrihed med henblik på uddannelse fremgår af overenskomsten for pædagogmedhjælpere fra 2005 § 14. I overenskomsten for pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter fra 2008 og 2011 findes den tilsvarende bestemmelse i § 16. I § 16, stk. 3 hedder det:

"I de tilfælde, hvor der er bevilget tjenestefrihed uden løn, er det ansættelsesmyndighedens ansvar, at der er en stilling ledig til den pågældende efter tjenestefrihedens ophør."

I protokollat nr. 2 – Løn- og ansættelsesvilkår for pædagogmedhjælpere der gennemgår merituddannelse til PGU til overenskomsten for 2005 hedder det bl.a.:

"§ 1 Område

Stk. 1

Dette protokollat omfatter ansatte pædagogmedhjælpere,

- der i overensstemmelse med overenskomstens § 14, stk. 2, er optaget og opbegyndt merituddannelsen til PGU, jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 851 af 24. september 1996 ...
- ...

I forbindelse med indgåelse af aftale om merituddannelse, drøftes vilkår for tilbagevenden ved eventuel afbrydelse af uddannelsen med den ansatte.

§ 4 Ferie

Stk. 1

Såfremt pædagogmedhjælperen er berettiget til løn under afholdelse af ferie i uddannelsesperioden ydes den løn, der udbetales under merituddannelse.

§ 5 Særlige regler ved ansættelse efter gennemført uddannelse

Stk. 1

Pædagogmedhjælpere, der, efter gennemgang og beståelse af den i § 1 anførte uddannelse, umiddelbart genindtræder i en pædagogmedhjælperstilling i den kommune, som har bevilget orlov til uddannelse, får medregnet uddannelsesperioden i beskæftigelsesancienniteten."

I protokollat nr. 2 – Løn- og ansættelsesvilkår for pædagogmedhjælpere der gennemgår uddannelse til pædagogisk assistent (PAU) som grunduddannelse for voksne (PGV) til overenskomsten for pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter fra 2008 og 2011 er det tilsvarende bestemmelser formuleret således:

"§ 1 Område

Stk. 1

Dette protokollat omfatter ansatte pædagogmedhjælpere,

- der i overensstemmelse med overenskomstens § 16, stk. 2, er bevilget tjenestefri med henblik på optagelse og gennemførelse af uddannelsen til pædagogisk assistent (PAU) som grunduddannelse for voksne (GVU), og
- som er berettiget til godtgørelse i henhold til reglerne om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.
- ...

I forbindelse med indgåelse af aftalen om tjenestefri til GVU, skal arbejdsgiveren underrettes af pædagogmedhjælperen om pågældendes personlige uddannelsesplan med henblik på fastlæggelsen af omfanget og tidspunkterne for tjenestefrihed. Samtidig drøftes vilkår for tilbagevenden ved eventuel afbrydelse af uddannelsen med den ansatte.

§ 4 Ferie

Stk. 1

Såfremt pædagogmedhjælperen er berettiget til løn under afholdelse af ferie i uddannelsesperioden ydes den løn, der udbetales under GVU.

§ 5 Særlige regler ved ansættelse efter gennemført uddannelse

Stk. 1

Pædagogmedhjælpere, der, efter gennemgang og beståelse af den i § 1 anførte uddannelse, umiddelbart genindtræder i en pædagogmedhjælperstilling som pædagogisk assistent i den kommune, som har bevilget orlov til uddannelse, får medregnet uddannelsesperioden i beskæftigelsesancienniteten."

Efter overenskomsten for pædagogmedhjælpere fra 2005 § 3 bestod lønnen af grundløn, funktionsløn, kvalifikationsløn og resultatløn.

Grundlønnen dækkede ifølge overenskomstens § 4 de funktioner, som pædagogmedhjælpere var i stand til at varetage som nyuddannede/nyansat. Grundlønnen var løntrin 11.

I overenskomstens § 6 om kvalifikationsløn hedder det:

"Stk. 1

Kvalifikationsløn ydes ud over grundløn og eventuel funktionsløn. Kvalifikationsløn baseres på den enkelte pædagogmedhjælperes kvalifikationer. Kvalifikationsløn tager udgangspunkt i objektive forhold som eksempelvis uddannelse og erfaring.

Stk. 2

Centralt aftalte kvalifikationstillæg.

Pædagogmedhjælpere med Pædagogisk Grunduddannelse ydes et kvalifikationstillæg på 10.600 kr....

Pædagogmedhjælpere, der har 3 års erfaring som pædagogmedhjælper, ydes et tillæg på 2 løntrin (pr. 1. april 2006: 3 løntrin) oven i grundlønnen.

Stk. 3

Kvalifikationsløn aftales i øvrigt lokalt på grundlag af den ansattes kvalifikationer. Kvalifikationsløn ydes som pensionsgivende tillæg – eller ydes ved oprykning til højere løntrin."

Ved overenskomstforhandlingerne i 2008 gik man fra at give et tillæg for uddannelsen pædagogisk grunduddannelse eller pædagogisk assistent til nyt grundlønsløb.

Efter § 4 Grundløn i overenskomsten fra 2008 dækker grundlønnen de funktioner en pædagogmedhjælper/pædagogiske assistent er i stand til at varetage som nyansat/nyuddannet. Pr. 1. april 2009 indplaceres pædagogmedhjælpere på løntrin 13 mod tidligere løntrin 11, mens pædagogmedhjælpere med PGU og pædagogiske assistenter blev indplaceret på løntrin 19 mod tidligere løntrin 11. I perioden fra 1. april 2008 til 1. april 2009 ydes pædagogmedhjælpere med PGU fortsat et kvalifikationstillæg for uddannelsen. I bestemmelsens stk. 3 hedder det:

"Indplacering pr. 1. april / 1. juni 2009
[O,08] Grundlønshøjelsen pr. 1. april/1. juni 2009 sker med fuldt gennemslag. Alle centralt aftalte trin/tillæg bevares.

Dette gælder dog ikke det centralt aftalte kvalifikationstillæg på 16.350 kr. årligt (...) til pædagogmedhjælpere med pædagogisk grunduddannelse, der bortfalder pr. 31. marts 2009, jf. § 6, stk. 1.

Alle lokalt aftalte trin/tillæg bevares medmindre der lokalt er aftalt en reduktion som følge af centralt aftalte ændringer. Der foretages modregning i udligningstillæg, med mindre andet er aftalt, herunder om det konkret skal tags stilling for den ansatte."

Vedrørende kvalifikationsløn hedder det i denne overenskomsts § 6:

”Stk. 1

Kvalifikationsløn ydes ud over grundløn og eventuel funktionsløn. Kvalifikationsløn baseres på den enkelte pædagogmedhjælper/pædagogisk assistents kvalifikationer. Kvalifikationsløn tager udgangspunkt i objektive forhold som eksempelvis uddannelse og erfaring.

Stk. 2

...

Pr. 1. april 2009 gælder følgende:

I Pædagogmedhjælpere

Pædagogmedhjælpere, der har 3 års erfaring som pædagogmedhjælpere ydes et tillæg på 3 løntrin oven i grundlønnen.
Pædagogmedhjælpere, der har 11 års erfaring som pædagogmedhjælpere ydes et tillæg på yderligere 3 løntrin oven i grundlønnen.

II. For pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere med pædagogisk grunduddannelse (PGU) ydes i stedet følgende kvalifikationstrin:

Efter 3 års erfaring som pædagogmedhjælper/pædagogisk assistent ydes et tillæg på 3 løntrin.

Efter 6 års erfaring som pædagogmedhjælper/pædagogisk assistent ydes et tillæg på yderligere 3 løntrin.

Bemærkninger

Ved erfaring forstås beskæftigelse som månedslønnet, som er opnået efter 1. april 1990 ...

Stk. 3

Kvalifikationsløn aftales i øvrigt lokalt på grundlag af den ansattes kvalifikationer. Kvalifikationsløn ydes som pensionsgivende tillæg – eller ydes ved oprykning til højere løntrin.

..."

§ 4 Grundløn i overenskomsten fra 2011 for pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter indeholder ikke en bestemmelse svarende til § 4, stk. 3, i overenskomsten for 2008 om indplacering. Bortset herfra er der ikke i 2011 overenskomsten foretaget indholdsmæssige ændringer i de citerede bestemmelser.

SAGEN PROCEDEREDES

Efter proceduren voterede rettens medlemmer. Der kunne ikke blandt sidedommerne opnås flertal for noget resultat. Opmanden tilkendegav herefter sin opfattelse af sagen. Tilkendegivelsen blev taget til efterretning og kendelse blev frafaldet.

OPMANDENS TILKENDEGIVELSE

De personlige tillæg, som sagen drejer sig om, støtter sig på § 6, stk. 3, i parternes overenskomst. Denne bestemmelse er enslydende i overenskomsterne for 2005, 2008 og 2011. I modsætning til § 6, stk. 1, der vedrører centralt aftalte kvalifikationstillæg til pædagogmedhjælper, og § 6, stk. 2, der vedrører centralt aftalte kvalifikationstillæg for pædagogiske assistenter, vedrører § 6, stk.3, om de lokalt aftalte kvalifikationstillæg begge medarbejdergrupper.

Ved overenskomsten fra 2008 aftaltes en differentiering af basislønnen, idet pædagogmedhjælper med afsluttet uddannelse til PGU og PAU herefter oppebærer en højere grundløn – løntrin 19 – mod tidligere et kvalifikationstillæg til grundlønnen.

Efter overgangsbestemmelsen i overenskomsten fra 2008 § 4, stk. 3, bevarer en pædagogmedhjælper med afsluttet uddannelse til PGU eller PAU i forbindelse med indplacering på løntrin 19 bl.a. de personlige tillæg, som var tildelt i medfør af overenskomstens § 6, stk. 3.

KL har under sagen anerkendt, at en pædagogmedhjælper, der forud for overenskomsten fra 2008 efter endt uddannelse vendte tilbage til samme stilling, jf. § 5, stk. 1, i protokollat nr. 2 – om Løn og ansættelsesvilkår for pædagogmedhjælper, der gennemgår merituddannelse til PGU, var berettiget til et kvalifikationstillæg efter overenskomstens § 6, stk. 3, oven i den løn, som den pågældende oppebar før uddannelsen, og således bl.a. bevarede de personlige tillæg, som før uddannelsen var tildelt den pågældende i medfør af overenskomstens § 6, stk. 3.

Overenskomsterne fra 2008 og 2011 tager ikke udtrykkeligt stilling til, om pædagoger, der på tilsvarende måde vender tilbage til samme stilling efter endt uddannelse efter ikrafttræden af overenskomsten fra 2008, bevarer tillæg tildelt i medfør af § 6, stk. 3.

Det fremgår imidlertid af § 5, stk. 1, i Protokollat 2 – Løn- og ansættelsesvilkår for pædagogmedhjælper der gennemgår merituddannelse til pædagogisk assistent (PAU)..., at en pædagogmedhjælper "genindtræder" i stillingen som pædagogmedhjælper, og at uddannelsesperioden medregnes i beskæftigelsesancienniteten. Det fremgår endvidere af overenskomstens § 6, stk. 2, II, om centralt aftalte kvalifikationstillæg, at den erfaring, som en pædagogisk assistent har opnået som pædagogmedhjælper medregnes ved beregningen af den pågældendes erfaringstillæg.

Efter en samlet bedømmelse finder opmanden herefter, at overenskomsten må forstås således, at kvalifikationstillæg efter § 6, stk. 3, bevares efter endt pædagogisk assistentuddannelse, med mindre der i forbindelse med den lokale aftale konkret er aftalt modregningsadgang, eller den funktion, der dannede grundlag for tildelingen af tillægget, ikke længere udføres.

Denne forståelse af overenskomsten støttes endvidere af e-mailkorrespondance af 19. december 2011 mellem KL og FOA i nærværende sag, hvorefter KL og Gentofte Kommune er enig i, "at der ikke på det i sagen foreliggende grundlag kan ske modregning i lokalt aftalte erfaringstillæg samt i overgangstillæg givet i forbindelse med overgangen til ny løn."

På den anførte baggrund tages FOAs påstand til følge, ligesom FOA frifindes for KL for Gentofte Kommunes selvstændige påstand.

Sagsomkostninger

Opmanden bestemte, at hver part skal bære sine omkostninger for voldgiftsretten, og at parterne skal betale opmandens honorar med halvdelen hver.

København den 9. september 2014

Vibeke Rønne
højesteretsdommer